

Dialogikeskus (Dialogue Center) ja suurmoskeija (Grand Mosque)

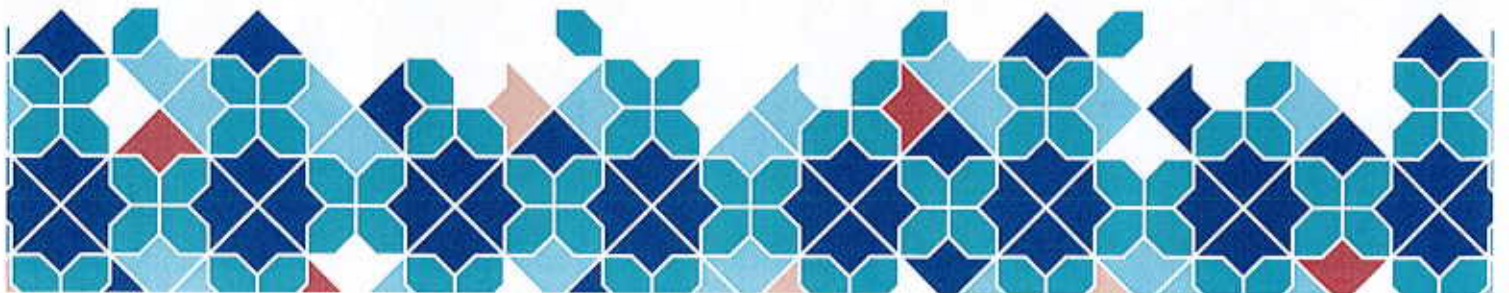
Liite 3: Hakijoiden taustaselvitys

Suomen Muslimiliitto ry
The Finnish Muslim Union

Suomen Musliminaiset ry

Hakijoiden taustaselvitys

1. Muslimit ja islamilaiset järjestöt Suomessa

1.1. Järjestöjen haasteet

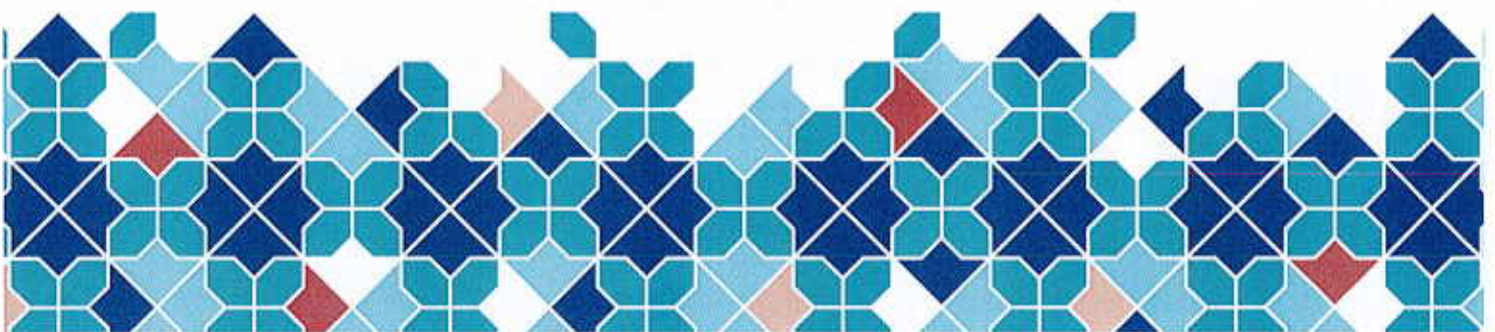
2. Hakijajärjestöjen taustaselvitys

2.1. Suomen Muslimiliitto ry

2.2. Suomen Musliminaiset ry

2.3. Kulttuuri- ja uskontofoorumi Fokus ry

3. Hakijoiden yhteistoiminnan lähtökohdat ja periaatteet

1. MUSLIMIT JA ISLAMILAISET JÄRJESTÖT SUOMESSA

Suomessa on n. 60.000 – 65.000 muslimia. Tarkkaa lukua on vaikeaa arvioida, koska suurin osa muslimeista ei ole rekisteröitynyt islamilaisiin yhdyskuntiin, eivätkä ole siten myöskään virallisesti rekisteröityneinä muslimeiksi. Pääkaupunkiseudulla asuu yli puolet Suomen muslimeista, joista Helsingissä arviolta n. 25.000 – 30.000, joka on noin 4 % kaupungin väestöstä. Suomen muslimit edustavat erilaisia etnisiä vähemmistöjä, joista kansallisuutensa vuoksi näkyvimpänä ryhmänä voitaneen pitää somalialaisia, vaikka arabeja on yhteensä lukumääräisesti enemmän laskettaessa yhteen eri kansallisuustaustoista tulevat arabit. Jonkun verran on myös käännynnäisiä, viimeisimmän arvion mukaan n. 3500 – 4500 välillä.

Suomessa on muusta Euroopasta poiketen vähän siirtolaisina tulleita muslimitaustaisia yrittäjiä tai sijoittajia, joiden avulla muualla Euroopassa on rakennettu moskeijoita tai hanketta vastaavia keskuksia. Suurin osa muslimeista on tullut Suomeen pakolaisina tai turvapaikanhakijoina maista missä on sisällissotia ja muuta epävakautta. Myös muslimien etninen rakenne on moninaisemmin pirstoutunut Suomessa kuin muualla Euroopassa (vrt. Saksa – turkkilaiset, Hollanti – marokkolaiset, Englanti – aasialaiset, jne.). Etnisen hajanaisuutensa sekä lyhytaikaisen suomalaisen historiansa vuoksi muslimiyhteisö tarvitsee sekä Suomalaisen yhteiskunnan että ulkomaiden tukea merkittävän keskuksen ja suurmoskeijan rakentamiseksi pääkaupunkiin.

Toisaalta Suomessa on kasvamassa uusi sukupolvi, joka on syntynyt ja kasvanut Suomessa. Uuden muslimisukupolven ongelmana näyttäisi olevan luoviminen Suomen yhteiskunnan ja vanhempien odotusten välimaastossa. Useissa perheissä ei ole tarpeeksi tietoa olemassa olevista sosiaalisista palveluista, eikä niihin luoteta (esim. nuorison, lasten jne. palvelut), jolloin lapsia ja nuoria ei päästetä kyseessä olevien palveluiden piiriin. Edellä esitetyn ongelman takia ns. muslimien oma palveluntarjonta on erittäin tärkeää, jotta uuden sukupolven nuoret voisivat kokea Suomen omaksi maakseen, mikä helpottaa heidän sopeutumistaan Suomalaiseen yhteiskuntaan.

Suomi on yhdistysten luvattu maa, ja muslimitkin ovat sen huomanneet. Suomessa on verrattain helppo perustaa yhdistys tai jopa uskonnollinen yhdyskunta. Tarvitaan vain sopiva määrä ihmisiä ja Suomen lakien mukaan tehdyt säännöt. Tällä hetkellä Suomessa on n. 32 rekisteröitynyttä islamilaista yhdyskuntaa, jotka ovat kaikki syntyneet vuoden 1987 jälkeen, tataariseurakuntaa lukuun ottamatta. Myös monilla muilla yhdistyksillä on omia rukoushuoneita.

Yhdistysten alkuvaiheessa perustettiin Suomen Islamilainen Yhdyskunta. Kuitenkin erimielisyydet uskonnon suuntauksista ja eri etnisen taustan omaavien mielipiteissä aiheuttivat sen, että uusia yhdyskuntia perustettiin varsin nopeaan tahtiin. Uskonnollisten yhdyskuntien ja yhdistysten kattojärjestöksi ja keskusteluforumiksi perustettiin vuonna 2006 Suomen Islamilainen Neuvosto (SINE), joka rekisteröitiin 2007.

Suurin osa rukoushuoneen omaavista yhdyskunnista tai yhdistyksistä, ovat järjestäytyneet jonkin etnisen ja/tai uskonnollisen suuntauksen mukaan. Kaikissa yhteisöissä seurataan joko oman entisen kotimaan tai esimerkiksi Saudi-Arabian, Egyptin tai Iranin uskonnollisia suuntauksia. Tämän johdosta jotkut yhdyskunnat ovat joutuneet terroristilistoille esim. Arabiemiraateissa, vaikka eivät ole tietävästi syyllistyneet terrorismin tukemiseen tai terroristisiin tekoihin.

1.1. Järjestöjen haasteet

Islamilaisia yhteisöjä ja rukoushuoneita on perustettu Suomen muslimiväestöön nähden paljon. Yhteisöjen jäsenet odottavat yhteisöjen pystyvän tarjoamaan erilaisia yhteisön sosiaalisia palveluita liittyen esimerkiksi avioliittoon, sovitteluun ja kasvatukseen. Yhteisöjen perustajilla ei ole aina tarpeeksi tietoa suomalaisen yhteiskunnan toimintatavoista, joten edellä mainitut palvelut on järjestetty hyvin eritasoisesti, riippuen järjestöstä ja sen toimintatavoista.

Suurimmalla osalla työntekijöistä ei ole sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin palveluihin tarvittavaa koulutusta. Myöskään imaameilla ei ole usein tarpeeksi pätevää koulutusta yhteisön hengelliseen ja sosiaaliseen ohjaukseen. Yhteisöissä ongelmaksi on myös muodostunut se, että hallinnon läpinäkyvyys puuttuu, eikä vastuuhenkilöinä ole yleensä tarpeeksi päteviä henkilöitä. Myös uskonnollisten yhteisöjen rahoituskanavien puute aiheuttaa haasteita erityisesti palveluiden järjestämisessä.

Edellä mainittujen ongelmatilanteiden vuoksi rukoushuoneita perustetaan tiheään tahtiin, kun jäsenten odotukset eivät toteudu palvelujen suhteen tai imaami on väärästä etnisestä ryhmästä. Erityisen paljon erimielisyyksiä syntyy avioerotilanteissa, perheneuvonnassa, ja lasten kasvatusneuvonnassa. Samoin lasten uskonnollinen opetus ei vastaa yhteiskunnan haasteisiin.

Myös tilojen ylläpitäminen on osoittautunut haasteelliseksi niiden ollessa usein liian pieniä tai muuten soveltumattomia yhteisön palveluihin. Yhteisöille on myös haastavaa maksaa vastikkeita tai vuokria ajallaan. Projektien riittävää hallintaa ei ole, jolloin rahoitustakaan niihin ei saada. Tilat voivat olla lain vastaisia, esim. hätäuloskäynnit yms. Ruokaa valmistetaan siihen soveltumattomissa tiloissa ja tiloihin ahtautuu usein liikaa ihmisiä yhtäaikaista.

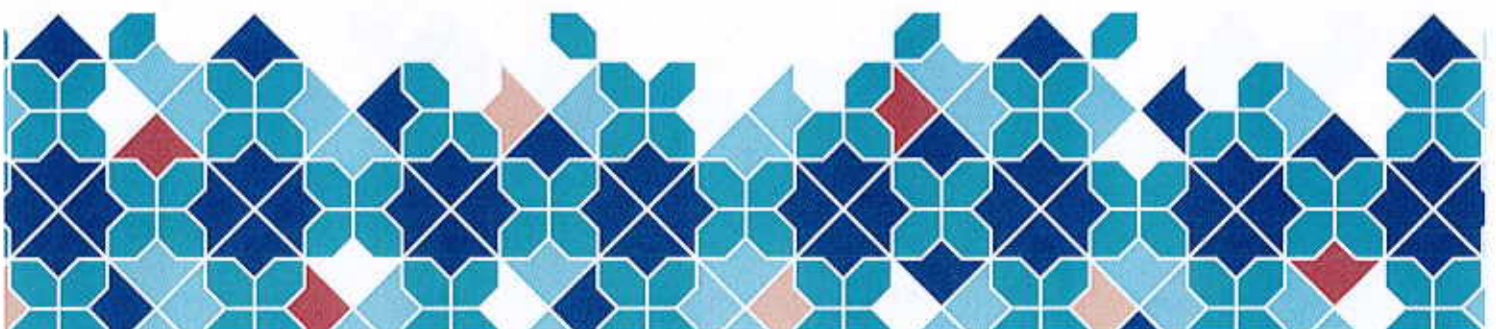
2. HAKIJAJÄRJESTÖJEN TAUSTASELVITYS

Suomen Muslimiliitto ry, Suomen Musliminaiset ry ja Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry vastaavat hankkeen valmistelusta ja toteutuksesta kunnes valmisteilla oleva säätiö perustetaan. Säätiön perustajajäsenet varmistuvat lähiaikoina. Hakijajärjestöjen lisäksi Suomi - Bahrain Ystävyyssseura ry:llä on valmistelu- ja siirtymävaiheen rahoituskanavana rahoittajien luottamus.

Riittävän yksimielisyyden puute Suomen Islamilaisessa Neuvostossa (SINE) on estänyt sen järjestöllisen osallisuuden hankkeen nykyvaiheen keskeisenä toimijana. Edellä mainitut seikat uskonnollisten yhteisöjen toiminnasta vaikuttavat myös SINE:n toimintaan, koska sen jäsenet ovat edellä mainittuja uskonnollisia yhteisöjä.

Tavoitteiltaan ja tehtäviltään uskonnollisia yhteisöjä laajemmat Suomen Muslimiliitto ja Suomen Musliminaiset soveltuvat yhdessä Fokus ry:n ja muiden toimijoiden kanssa hyvin hanketta johtamaan sekä luomaan sellaiset toimintaperiaatteet, että ne palvelevat kaikkia muslimeja ja koko suomalaista yhteiskuntaa.

Nykyiset muslimiyhteisöt eivät vastaa muslimien uskonnolliseen tai sosiaaliseen palveluntarpeeseen riittävän tehokkaasti ja laadukkaasti. Tämän vuoksi tarvitaan koko yhteiskunnan tukema keskus ja suurmoskeija, jotka toimivat suomalaisen yhteiskunnan toimintaperiaatteilla

2.1. Suomen muslimiliitto

Suomen Muslimiliitto on vuonna 2011 perustettu muslimien suomalainen kattojärjestö.

Sen tarkoituksena on toimia edunvalvojana ja yhteistyöfoorumina. Sen tavoitteiksi on säännöissä asetettu: - Edistää ja valvoa muslimien perustuslaillisten oikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumista Suomessa - Luoda muslimeita tukevia palvelurakenteita kestävän kehityksen periaatteella - Tukea jäsentensä toimintaa ja parantaa muslimiyhteisön toimintaedellytyksiä yhteiskunnassa, koulutuksen ja tiedotuksen keinoin - Parantaa sukupuolten välistä tasa-arvoa muslimiyhteisössä - Ylläpitää muslimiasiantuntijoiden verkostoa.

Järjestön jäsenenä voi olla järjestöjä sekä yksityisjäseniä.

Yhteistyöfoorumina Liitto toimii kaikkien muslimien sekä islamilaisten järjestöjen että muiden järjestöjen ja viranomaisten kanssa. Liitto edistää myös uskontojen välistä vuoropuhelua eri tasoilla, kouluttaa viranomaisia ja järjestöjä islamiin liittyvissä asioissa sekä jäsen- että muita järjestöjä järjestötoiminnassa, rahoituksen hakemisessa ja palvelujen organisoinnissa.

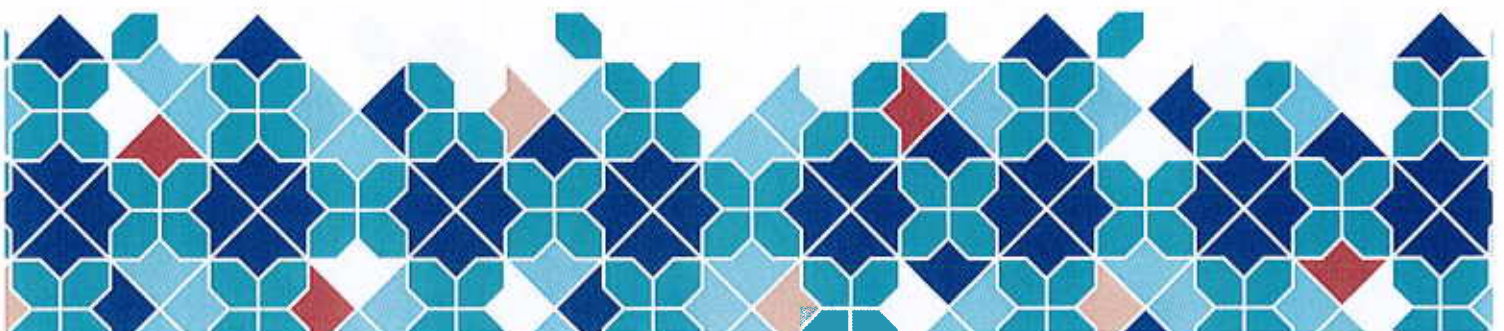
Suomen Muslimiliitto on ollut aktiivisesti mukana tutkimassa ja kehittämässä imaamien koulutusta yhteistyössä FOKUS ry:n sekä muiden järjestöjen ja toimijoiden kanssa. Liitto on aktiivisesti mukana YK:n kansainvälisen yhteisymmärrysviikon tapahtumissa järjestäjänä sekä yhteistyökumppanina. Se toimii kansalaisjärjestön edustajana ETYJ/ODIHR toiminnassa ja tekee tiivistä yhteistyötä mm. Työväen Sivistysliiton kanssa.

2.2. Suomen Musliminaiset ry

Yhdistyksen tarkoituksiksi ja tavoitteiksi on säännöissä kirjattu: - Edistää musliminaisten yhteisöllisyyttä Suomessa - Myötävaikuttaa islaminuskoisten maahanmuuttajanaisten integroitumista Suomeen omaa islamilaista identiteettiään menettämättä - Vahvistaa musliminaisten- ja lasten Islamin mukaista kulttuuri-identiteettiä. - Edistää muslimi-naisten ja -lasten fyysistä ja henkistä hyvinvointia - Tarjota neuvontaa ja tukea kouluttautumiseen ja työelämään liittyvissä tilanteissa - Tarjota neuvontaa ja tukea sosiaalisissa ongelmatilanteissa - Myötävaikuttaa myönteiseen kulttuurienväliseen vuorovaikutukseen - Edistää Islamin lähteisiin perustuvaa Islamin tuntemusta Suomessa.

2.3. Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry

Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry on vuonna 1947 perustettu (entinen nimi Kristillinen kulttuuriliitto) ekumeenista sekä uskontojen- ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua edistävä järjestö. Puoluepoliittisesti sitoutumattoman yhdistyksen tavoitteena on vahvistaa tieteen, taiteen ja uskonnon välistä vuorovaikutusta yhteiskunnassa. FOKUS ry on erityisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana keskittänyt toimintansa uskontodialogityön edistämiseen ja kehittämiseen ja toimii mm. YK:n maailmanlaajuisen Uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikon koordinoijana Suomessa.

FOKUS ry on vuosien ajan tehnyt kiinteää yhteistyötä eri muslimitoimijoiden kanssa. Se laati yhdessä Muslimiliiton ja Visiofoorumin kanssa vuonna 2013 selvityksen, jossa kartoitettiin Suomessa tällä hetkellä toimivien imaamien koulutusta ja kouluttautumistarpeita. Useiden vuosien aika yhdistyksen kulttuurifoorumitilaisuuksissa ja seminaareissa on käyty keskustelua muslimiyhteisön uskonnollisten työntekijöiden koulutustarpeesta. Täydennyskoulutuksen suunnittelu ja toteutus onkin käynnistetty yhteistoiminnassa Suomen Muslimiliiton, Suomen Musliminaiset ry:n, Diakonia ammattikorkeakoulun ja Diakoniaopiston sekä eräiden muslimimaiden uskonnollisen koulutuksen ammattilaisten kanssa. Mikäli taloudelliset voimavarat saadaan turvattua alkaa koulutus vuoden 2015 syyslukukaudella.

FOKUS ry aktiivisena dialogitoimijana ja Suomen muslimiyhteisön tilanteen tuntijana on hankkeen luonnollinen yhteistyökumppani ja säätiön perustajajäsen

3. HAKIJOIDEN YHTEISTOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT JA PERIAATTEET

Dialogi-, monitoimi-, ja palvelukeskuksen toimintaa läpäisevänä periaatteena toimii avoimen kohtaamisen ja vuoropuhelun edistäminen eri uskonto-, kulttuuri-, ja väestöryhmien kesken. Tämä näkyy aina arjen toiminnallisista palveluista korkean kansainvälisen tason uskontodialogitoimintaan asti. Uskontodialogin edistämiseksi on tärkeää sekä julkilausuttu ja tutkimuksellisesti virittynyt ote että arkisemman tason ja tavallisten ihmisten kohtaamiset. Keskus toimiikin kohtauspisteenä, joka mahdollistaa dialogisen toiminnan moniulotteisuuden yhdessä paikassa.

Keskus tukee arjen dialogia tarjoamalla palveluita kaikille kaupungin asukkaille muslimiyhteisön erityistarpeet huomioon ottaen. Toiminnan tavoitteena on myös jatkaa ja edistää Suomessa pitkään tehtyä uskontodialogityötä kansainvälisellä tasolla. Keskus mahdollistaa toimitilat tutkijoille, selvitystyön tekijöille, suomalaisille uskontodialogijärjestöille sekä kansainvälisille toimijoille, kuten esimerkiksi YK:n siviilisätiöiden Allianssille ja Religions for Peace järjestölle.

Dialogikeskusta ja suurmoskeijaa koskevassa hankkeessa tarvitaan yhteistyötä myös muiden kuin muslimien kanssa, sillä suuria investointeja vaativan hankkeen toteuttaminen Suomen muslimille olisi hyvin vaikeaa ilman koko yhteiskunnan ja kansainvälisten toimijoiden tukea. Rahoittaja on puolestaan katsonut hankkeen uskottaviksi toteuttajiksi ainoastaan hakijajärjestöt. Näiden tehtävänä on huolehtia siitä, että dialogi- ja palvelukeskus sekä suurmoskeija palvelevat muslimiyhteisöä ja muuta suomalaista yhteiskuntaa.

